

Position Paper

Valorisatie

Van academische kennis
naar maatschappelijke impact

Voorwoord

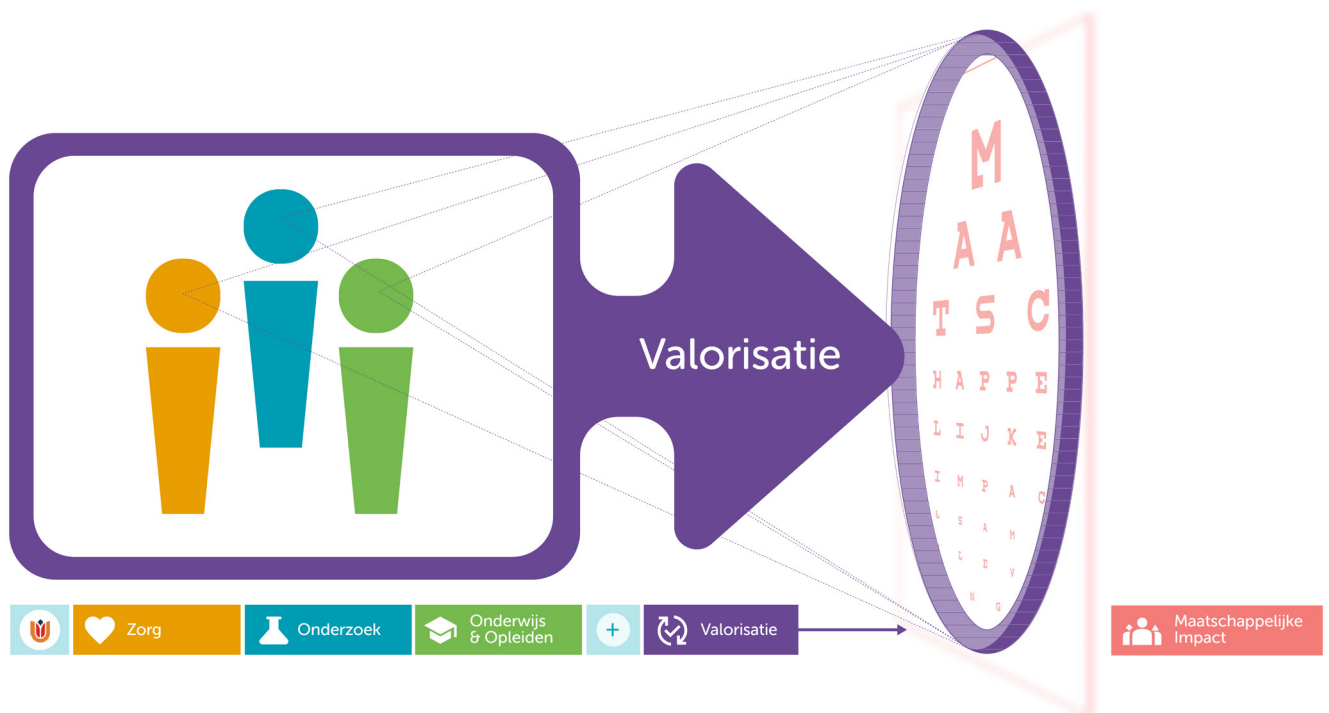
Creating Value for Society - together!

Amsterdam UMC is van enorme waarde voor onze samenleving. Als zorgverlener, als opleidingsinstituut en als onderzoeksinstituut: maatschappelijke waarde zit in de aard van alles wat we doen. Maar juist doordat die waarde intrinsiek is, vormt het niet expliciet een aandachtspunt in onze dagelijkse werkzaamheden - laat staan een gericht ontwikkeldoel. Wij willen de maatschappelijke impact van Amsterdam UMC vergroten. Sterker nog, dit is zelfs een van onze wettelijk vastgelegde kerntaken en wordt **valorisatie** genoemd! Het komt terug in alles wat we doen en is daarmee relevant voor iedereen die werkzaam is in, met en rond Amsterdam UMC. De afgelopen jaren is er in opdracht van de Raad van Bestuur een plan van aanpak opgesteld en zijn strategieën ontwikkeld waarmee we ervoor zorgen dat Amsterdam UMC in alles expliciet en gericht kan inzetten op het vergroten van de waarde voor de samenleving. We realiseren een nieuwe scherpe blik op onze maatschappelijke impact, door samen te werken en gezamenlijk ons werk te valoriseren.

Valorisatie als vierde kerntaak

Focus op actieve vooruitgang

De combinatie van onze kerntaken zorg, onderzoek en onderwijs & opleiden zorgt voor unieke kansen en mogelijkheden om de samenleving vooruit te helpen. We moeten ons niet alleen richten op het optimaliseren van deze drie kerntaken, maar ook op het vergroten van de maatschappelijke impact ervan. Op deze manier willen we valorisatie als vierde kerntaak verder vormgeven. Dit gaan we doen door actief kansen te benutten van wat er zich binnen en buiten de muren van Amsterdam UMC afspeelt, door slimmere combinaties te maken tussen de kerntaken en te onderzoeken of er meer uit samenwerkingen (met externe partijen) kan worden gehaald. De dagelijkse werkzaamheden worden daarbij tegen het licht gehouden om te zoeken naar verbeteringen. Valorisatie helpt ons zo om alles wat we doen expliciet, waardevol en impactvol te maken voor de samenleving en actief bij te dragen aan een gezondere maatschappij.

Wat is valorisatie?

Er zijn grote maatschappelijke uitdagingen, zoals een toename van het aantal chronisch zieken, de vergrijzing, problemen rond overgewicht, en hoe te komen van curatieve naar meer preventieve zorg. Uitdagingen die onze volle aandacht vragen en waar Amsterdam UMC op veel verschillende manieren een bijdrage wil leveren. Maar dat vraagt wel om een heldere afbakening van wat we precies verstaan onder valorisatie en daarmee het maken van maatschappelijke impact.

DEFINITIE

De weg van kennis naar het creëren van impact heet **valorisatie**. Valorisatie is daarmee het proces waarbij kennis en expertise van Amsterdam UMC wordt omgezet in praktische toepassingen voor de maatschappij. Amsterdam UMC vindt het belangrijk om een brede definitie van valorisatie te hanteren en definieert valorisatie daarom als:

"Het proces waarbij kennis en expertise van Amsterdam UMC wordt omgezet tot impact ten behoeve van de samenleving en het verbeteren van de volksgezondheid¹."

Een nieuwe scherpe blik

Valorisatie legt de focus op de maatschappelijke waarde van de kerntaken van Amsterdam UMC, gecombineerd met strategieën om deze actief om te zetten in een handelingsperspectief.

Het biedt een scherpe blik op alles wat we doen en helpt om het valorisatieproces optimaal in te richten en zodoende de maatschappelijke impact daarvan te vergroten. Het vergroten van die impact is soms het gevolg van **innovatie**, soms van **disseminatie**, maar vaak van een combinatie van deze twee. Het biedt ons ook een helderdere blik op de wereld om ons heen, op alle ontwikkelingen van de kennisindustrie en wat er speelt in de samenleving. Daarbij besteden we ook aandacht aan hoe we (samen)werken, met wie en waarom. Vanuit die visie zetten we vervolgens gericht stappen in de groei en ontwikkeling hiervan ten behoeve van onze samenleving. Valorisatie als vierde kerntaak is in die zin een verdieping van en katalysator voor de andere drie kerntaken.

01

Het belang van valorisatie

De welvaart en het welzijn in Nederland wordt in toenemende mate bepaald door innovaties die mogelijk zijn dankzij de baanbrekende, wetenschappelijke kennis die academische instellingen ontwikkelen². Amsterdam UMC vindt het daarom belangrijk dat die kennis ook écht bijdraagt aan een gezondere en welvarende maatschappij.

De eed van Amsterdam UMC aan de maatschappij

Net zoals artsen bij het in ontvangst nemen van hun bul een eed afleggen, heeft Amsterdam UMC als het ware een eed afgelegd aan de samenleving: Amsterdam UMC neemt de verantwoordelijkheid op zich om kwalitatief hoogstaande, betaalbare en toegankelijke tertiaire, academische zorg te leveren en bij te dragen aan een gezonde(re) maatschappij. Amsterdam UMC heeft in dat kader de plicht opgevat om bij te dragen aan (innovatie op het gebied van) de urgente en grote maatschappelijke vraagstukken van nu. Amsterdam UMC heeft tevens de plicht opgevat om zorgprofessionals op te leiden die nu en in de toekomst hieraan bij gaan dragen.

Amsterdam UMC staat voor innovatie in gezondheid, zorg, onderzoek en onderwijs & opleiden. Bij het maken van impact en daarmee het bijdragen aan een gezondere maatschappij, wil Amsterdam UMC een zo groot mogelijke groep mensen bereiken, waaronder patiënten, gezonde mensen,

studenten en (zorg)professionals die iets willen leren. Dit betekent dat Amsterdam UMC zich onder andere inzet op aandachtsgebieden zoals preventie, ontwikkeling van diagnostiek, het vinden en testen van nieuwe medicatie en behandelingen voor patiënten met complexe en/of zeldzame ziektebeelden, het delen van de aanwezige kennis en het initiëren van creativiteit bij de studenten en (zorg)professionals.

Daarnaast fungeert Amsterdam UMC als onafhankelijk academisch instituut en neemt de verantwoordelijkheid op zich de kennis over gezondheid en ziekte te delen met beleidsmakers, wetenschappers, overheidsinstanties, studenten en zorgprofessionals (in opleiding), zowel nationaal als internationaal. Op deze manier draagt Amsterdam UMC bij aan de ontwikkeling van een gezondere en veerkrachtigere maatschappij en samenleving.

Missie, visie en strategie van Amsterdam UMC

De missie van Amsterdam UMC is: "Samen ontdekken we de zorg van morgen"³. Dit doen we niet alleen maar samen met onze partners: zorgaanbieders, inwoners van de regio, de perifere ziekenhuizen in de regio, de andere UMC's, de twee universiteiten UvA en VU, industrie, overheid, andere partners in de regio en onderzoekers van over de hele wereld. Amsterdam UMC heeft als ambitie om met onze kennis en onze zorgzaamheid de gezondheid in de

wereld aantoonbaar te verbeteren. Dat doen we door onze kennis nog beter toe te passen, over te dragen, te delen, uit te bouwen en te ontsluiten voor andere zorgverleners en voor de samenleving.

De missie, visie en strategie van Amsterdam UMC vormen het uitgangspunt van het valorisatiebeleid van Amsterdam UMC. Dit wordt toegelicht in een volgend hoofdstuk.

Valorisatie als kerntaak

De Nederlandse Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) erkent sinds 2005 valorisatie als derde hoofdfunctie van universiteiten⁴. Het vormt daarmee één van de vier wettelijke kerntaken van Amsterdam UMC, naast zorg, onderzoek en onderwijs & opleiden.

Valorisatie is nauw verbonden met de andere kerntaken. Valorisatie kan het best gezien worden als katalysator voor de stap van kennis tot impact. Door waar nuttig de kerntaken met elkaar te verbinden, kan een beter ecosysteem voor kennisuitwisseling en daarmee valorisatie en impact worden gecreëerd. Nieuwe ideeën, praktische toepassingen en talentontwikkeling gaan hierin samen. Zodoende werken

kennisinstellingen aan producten, diensten en toepassingen aan een ecosysteem dat gericht is op maatschappelijke uitdagingen. Op die manier draagt valorisatie indirect bij aan het bewerkstelligen van economische groei en werkgelegenheid. Daarnaast delen wij de nieuwe kennis met behoud van intellectueel eigendom zodat wij gezien worden als een aantrekkelijke partner om kennis op te doen.

Valorisatie als vierde kerntaak creëert ook veel kansen. Het draagt bij aan het verbeteren van de gezondheidszorg door het fundamentele begrip van menselijke gezondheid en ziekte te helpen omzetten in effectieve, mensgerichte en betaalbare gezondheidsmaatregelen en behandelingen.

Urgentie van valorisatie

De uitkomsten van onderzoek zijn hard nodig om ons voor te bereiden op één van de grootste (inter)nationale maatschappelijke uitdagingen van deze eeuw. De toenemende vraag naar zorg vraagt om een systeeminnovatie van de zorg en een grotere focus op preventie. Zowel het opdoen van nieuwe fundamentele kennis over gezondheid en ziekte als de toepassing daarvan is daarbij van groot belang. Translationele geneeskunde vormt daarom in toenemende mate de centrale strategie van zorg en onderzoek in academische centra wereldwijd. De onderzoekscapaciteit moet gericht worden ingezet en professionals moeten efficiënter worden opgeleid om bij te dragen aan het voorkomen van het 'zorginfarct' dat dreigt.

Dynamische, veranderende omgeving

Amsterdam UMC bevindt zich in een dynamische, veranderende omgeving, waarbij de samenleving aan instellingen en het bedrijfsleven steeds nadrukkelijker vraagt om maatschappelijke verantwoording van activiteiten en onderzoek.

Onderzoeksfinciers leggen steeds meer nadruk op de maatschappelijke relevantie van wetenschappelijk onderzoek in haar beleid en nemen dit mee in de beoordeling van aanvragen voor onderzoeksfinanciering. Ook prestigieuze wetenschappelijke grants, zoals die van de ERC, hebben tegenwoordig een proof-of-concept financieringscomponent ten behoeve van valorisatie.

Er is dus steeds meer aandacht voor maatschappelijke relevantie in onderzoeksbeoordelingen, waarbij wordt gekeken naar de verwevenheid tussen wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie⁵. De toepasbaarheid van uitkomsten uit een onderzoek

wordt niet langer gezien als bijvangst, maar als één van de kernindicatoren in het evaluatie- en beoordelingskader van onderzoek. Bovendien 'eist' de maatschappij meer relevantie van onderzoek. Enerzijds doordat de maatschappij in toenemende mate inspraak wil hebben op activiteiten van Amsterdam UMC, anderzijds door steeds meer zichtbaar te willen profiteren van de ontwikkelde kennis van Amsterdam UMC. Hierdoor komt er meer nadruk te liggen op de publieke verantwoording van de (onderzoeks)activiteiten van Amsterdam UMC.

Tot slot speelt valorisatie in toenemende mate een essentiële rol in het tot stand komen van interdisciplinaire consortia. Zoals onder meer bij het Nationaal Groeifonds (NGF), waar kennisinstellingen zich samen met bedrijven en maatschappelijke partijen manifesteren. Deze publiek-private samenwerkingen leveren een effectieve bijdrage aan maatschappelijke systeeminnovaties.

02

Valorisatie vandaag

Valorisatie is niet nieuw voor Amsterdam UMC. Het is impliciet verweven in onze werkzaamheden. De komende jaren maakt Amsterdam UMC dit meer expliciet en zichtbaar. Daarvoor zijn een aantal organisatie-onderdelen in Amsterdam UMC aangesteld. De eerste stap die deze organisatie-onderdelen hebben gezet, is het afbakenen van wat valorisatie is, hoe valorisatie binnen Amsterdam UMC vorm krijgt en wat de sterke punten dan wel verbeterpunten zijn op het gebied van valorisatie. Dit hoofdstuk beschrijft het valorisatiebeleid van Amsterdam UMC, welke organisatie-onderdelen hierbij betrokken zijn en waar Amsterdam UMC op dit moment op het gebied van valorisatie al mee bezig is.

Valorisatieopdracht binnen Amsterdam UMC

Een belangrijke stap in het valorisatiebeleid van Amsterdam UMC is de recente benoeming van een vice-decaan valorisatie en de instelling van de Amsterdam Valorisation Board (zie de uitleg over de AVB bij 'Betrokken organisatie-onderdelen' op de volgende pagina). Daarmee is Amsterdam UMC het eerste academische medisch centrum dat valorisatie tot een concrete kerntaak maakt. Binnen de AVB wordt beleid gemaakt over hoe valorisatie in Amsterdam UMC vorm te geven, met als achterliggend doel om de (maatschappelijke) impact van Amsterdam UMC te vergroten.

Betrokken organisatie- onderdelen

Amsterdam Valorisation Board

De AVB is binnen Amsterdam UMC een eigenstandige adviesraad van de Raad van Bestuur, complementair aan de Amsterdam Research Board (ARB) en wordt geleid door de vice-decaan valorisatie. De AVB bestaat uit zestien valorisation officers: een translational officer en een medical officer per onderzoeksinstituut, de twee vice-decanen onderwijs & opleiden, vertegenwoordigers van IXA en een aantal stafadviseurs.

Onderzoeksinstituten

Amsterdam UMC heeft acht onderzoeksinstituten: dit zijn formele netwerken van onderzoeksgroepen en afdelingen die aan verschillende aspecten van hetzelfde onderzoeksthema werken. Daarmee vervullen de onderzoeksinstituten als het ware de verbinding tussen verschillende disciplines en de betrokken afdelingen in de verschillende divisies van Amsterdam UMC. Een aantal onderzoeksinstituten zijn gezamenlijke instituten met andere faculteiten van de Universiteit van Amsterdam en/of de Vrije Universiteit Amsterdam. De onderzoeksinstituten zijn: (1) Amsterdam Neuroscience (ANS), (2) Amsterdam Gastroenterology & Metabolism (AGEM), (3) Cancer Center Amsterdam (CCA), (4) Amsterdam Reproduction & Development (ARD), (5) Amsterdam Infection & Immunity (AII), (6) Amsterdam Public Health (APH), (7) Amsterdam Cardiovascular Science (ACS), (8) Amsterdam Movement Sciences (AMS).

Opleidingsinstituten

Amsterdam UMC werkt samen met twee universiteiten, de Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam, en heeft daarom twee medische faculteiten. Beide medische faculteiten zijn betrokken in de vormgeving van het valorisatiebeleid.

Research Support

Research Support heeft tot doel om bij te dragen aan een stimulerende onderzoekscontext en biedt praktische ondersteuning aan onderzoekers van Amsterdam UMC. Research Support bestaat uit: Research Policy Office, Research Grant Support, Medical Research Ethics Committee Office, Research Data Management, Clinical Monitoring Center, Legal Research Support (LRS), Project Administration, Medical Library en Innovation Exchange Amsterdam (IXA).

Innovation Exchange Amsterdam (IXA)

IXA is de kennis-transfer-organisatie van de Amsterdamse kennisinstellingen met offices bij Amsterdam UMC, Hogeschool van Amsterdam (HvA), Universiteit van Amsterdam (UvA) en Vrije Universiteit Amsterdam (VU). IXA helpt onderzoekers bij het omzetten van hun resultaten en kennis in baanbrekende innovaties en maatschappelijke toepassingen. Daarnaast draagt IXA actief bij aan het opzetten en tot stand komen van samenwerkingsprojecten met de industrie (o.a. public-private partnerships, contract research en clinical trials).

02 Valorisatie vandaag

Vormen van valorisatie

Omdat valorisatie zich kan uiten in verschillende vormen, heeft de AVB een kader ontwikkeld om de verschillende strategieën van valorisatie te categoriseren. Deze vier valorisatiestrategieën bevinden zich op een spectrum van innovatie tot disseminatie, van vernieuwing tot het verspreiden van academische kennis.

4 valorisatiestrategieën voor het creëren van maatschappelijke impact

Inside-out

De inside-out strategie wordt op het gebied van innovatie vooral de klassieke route van technology transfer gevolgd: een vinding uit zorg, onderzoek, onderwijs & opleiden wordt doorontwikkeld tot een (octrooieerbaar) product (of dienst, c.q. advies) dat vervolgens wordt aangeboden aan een externe partij die de verdere doorontwikkeling voor haar rekening neemt (al dan niet resulterend in bedrijvigheid). Adviezen richting de overheid waarbij systeeminnovaties en/of maatschappelijke transformaties worden voorgesteld, komen ook vaak voort uit een inside-out strategie.

Outside-in

De outside-in strategie staat voor onderzoeks-samenwerkingen en contractresearch van translationeel klinisch en/of public health onderzoek in opdracht van externe opdrachtgevers. Eventueel intellectueel eigendom (IE) is dan vaak niet van Amsterdam UMC maar er wordt wel waarde toegevoegd aan producten of diensten die op hun beurt weer van grote waarde kunnen zijn voor patiënten in Amsterdam UMC en omstreken. Vragen of opdrachten vanuit de overheid of publieke partners in verband met expertise en adviesrapporten behoren ook tot de outside-in strategie.

Partnerships

Bij partnerships gaat het vooral om open innovatie, onderzoekssamenwerkingen en consortia waarbij gezamenlijk kennis wordt gecreëerd die kan leiden tot producten, diensten en interventies. Voor dit type samenwerkingen is co-creatie en het betrekken van alle relevante stakeholders zoals patiënten en zorgverleners uit de eerste- en tweedelijnszorg een voorwaarde voor succes. De innovatie die wordt doorgevoerd is daarmee in gezamenlijkheid ontwikkeld. Zo wordt dat ook in eventuele patenten die daaruit voortvloeien vastgelegd. Het ontwikkelen van klinische en andere richtlijnen valt ook onder deze strategie.

Societal Outreach

Bij societal outreach gaat het om alle soorten van bijdragen aan het publieke debat en/of het maatschappelijk belang. Dit kan variëren van zorgprofessionals die een interview geven om hun wetenschappelijke vernieuwing te duiden tot het geven van publiekslezingen of het schrijven van boeken. Ook iedere andere vorm van het verlenen van een dienst aan doelgroepen voor wie deze diensten normaal gesproken niet toegankelijk zijn, behoren tot deze strategie.

Kennisoverdracht per valorisatiestrategie

De weg van kennis naar impact is geen eenrichtingsverkeer. Kennisoverdracht vindt op verschillende momenten en in verschillende vormen plaats. De kennisoverdracht kan direct toegepast worden of pas na jaren op een onverwachte plek de ontbrekende schakel vormen². De vier valorisatiestrategieën kenmerken zich door een bepaalde richting van kennisoverdracht.

Kennisoverdracht per valorisatiestrategie: het startpunt van de dialoog van vraag naar antwoord kan in praktijk verschillen. Bij de inside-out strategie is het startpunt gelegen in de expertise in Amsterdam UMC die vervolgens wordt vertaald naar het creëren van waarde in de buitenwereld. Bij de outside-in strategie komt de expliciete vraag vanuit externe belanghebbenden en wordt daarop een adequaat antwoord gegeven vanuit Amsterdam UMC. Met andere woorden: er wordt waarde toegevoegd aan een innovatie die in de buitenwereld is gestart. Bij partnerships en societal outreach is er sprake van samen optrekken, van een dialoog en co-creatie.

Valorisatieactiviteiten in Amsterdam UMC

In Amsterdam UMC zijn talloze voorbeelden van valorisatie-initiatieven die zijn gestart door (teams van) onze medewerkers. In dit paper worden daarom de valorisatiestrategieën toegelicht aan de hand van een aantal actuele voorbeelden.

De outside-in valorisatiestrategie van Amsterdam UMC levert op dit moment qua financiering het grootste deel van alle publiek-private samenwerkingen op. Jaarlijks worden in Amsterdam UMC patiënten geïncludeerd in zo'n 300 industrie-sponsored klinische trials. Samen met de investigator initiated trials en preklinische en translationele contract research die wordt uitgevoerd door laboratoria en onderzoeksafdelingen van Amsterdam UMC, gefinancierd door externe sponsors uit het bedrijfsleven, wordt daarmee jaarlijks tenminste 40 miljoen euro aan onderzoeksgelden geïnvesteerd. Ook worden jaarlijks 10 tot 20 nieuwe octrooien ingediend die op hun beurt weer leiden tot soms substantiële licentie-inkomsten⁶ en/of tot de oprichting van spin-off bedrijven. Daarnaast wordt de laatste jaren in toenemende mate ingezet op publieke-private samenwerkingen waarbij open innovatie het uitgangspunt is.

Voorbeelden van valorisatie in Amsterdam UMC

Use case 1

RS-Virus

Inside-out

Onderzoekers van Amsterdam UMC hebben onder leiding van hoogleraar Celbiologie Hergen Spits een techniek ontwikkeld om B-cellen te immortaliseren (ook wel: onsterfelijk maken). Deze techniek heeft Amsterdam UMC in 2005 ondergebracht in een spin-off bedrijf, genaamd AIMM Therapeutics. Twee jaar later is met deze techniek een zeer goed werkende antistof tegen het respiratory syncytial (RS-) virus ontdekt. Vervolgens is deze antistof in 2009 door AIMM in licentie gegeven aan Astra Zeneca. Astra Zeneca heeft de antistof geoptimaliseerd en nirsevimab genoemd. Nirsevimab is in december 2022 door de EMA goedgekeurd voor gebruik in de EU.

Use case 2

Trianect BV

Inside-out

Partnerships

Trianect BV is een Academisch Medisch Centrum (AMC) en Neuromotion ventures spin-off van Wouter Potters, Jonathan Coutinho en Henk Marquering. Trianect zet zich in voor het verminderen van onnodige vertragingen in de endovasculaire behandeling van patiënten met een beroerte. De missie van Trianect: patiënten met een beroerte zo snel mogelijk naar het juiste ziekenhuis sturen voor de juiste behandeling. Om dit te bereiken, ontwikkelt Trianect een medisch apparaat dat pre-ziekenhuis triage bij een beroerte kan uitvoeren door hersensignalen te analyseren met AI-algoritmen. Ambulancepersoneel kan zo elke vermoedelijke beroerte-patiënt rechtstreeks voor gerichte behandeling naar het juiste ziekenhuis brengen.

🔗 Trianect – Connecting acute care — trianect.com

Use case 3

Imaging Center

Outside-In

Het Amsterdam UMC Imaging Center opende op 23 september 2019 haar deuren en is een uniek centrum in Nederland en Europa. In het Imaging Center komen de meest innovatieve beeldvormende technieken samen, zowel voor de gezondheidszorg als voor wetenschappelijk onderzoek. Het beschikt over de nieuwste diagnosemethoden, waardoor radiologen en nucleair geneeskundigen de anatomische structuren en de fysiologische, metabole en moleculaire processen van het menselijk lichaam beter kunnen onderzoeken. Als gevolg hiervan kan de juiste behandeling op het juiste moment worden geboden aan de patiënt.

Dankzij de toegeruste en goed ingerichte radio-farmaceutische productieomgeving is de productie van medische isotopen mogelijk. Er worden unieke PET tracers en isotopen, waaronder Zirconium-89 (⁸⁹Zr), gemaakt die door het hele land en daarbuiten geleverd worden aan behandelcentra. Het Imaging Center is wereldwijd de enige locatie waar productie, zorg en onderzoek zijn samengebracht in één centrum, en daarom van onschatbare waarde voor de gezondheidszorg en wetenschappelijk onderzoek in Nederland en Europa.

02 Valorisatie vandaag

Use case 4

Jeroen Pit Huis

Het Jeroen Pit Huis staat op het terrein van Amsterdam UMC. Het is een vrijstaand gebouw met acht huiselijke familie-appartementen op loopafstand van het ziekenhuis. Het Jeroen Pit Huis kan worden omschreven als dé ontbrekende schakel in de zorg voor chronisch ernstig zieke kinderen. Het Jeroen Pit Huis fungeert als 'transitional care unit'; een 'tussenhuis' tussen ziekenhuis en thuis en is daarmee een uitstekend voorbeeld van de societal outreach strategie. Het Jeroen Pit Huis is in samenwerking met Amsterdam UMC, Het Leger des Heils (via medisch kindzorghuis Het Lindenhofje) en een privéstichting opgezet.

Het initiatief voor het Jeroen Pit Huis is van Clara van Karnebeek, kinderarts en geneticus metabole ziekten bij Amsterdam UMC. Clara van Karnebeek raakte geïnspireerd tijdens haar werk in een gespecialiseerde zorginstelling in Canada, toen ze de kracht van het samenzijn van een chronisch ernstig ziek kind zag met het gezin. Door het samenzijn van kind en ouders te organiseren, wordt het gezin in hun kracht gezet en maken ouders de stap van zorgontvanger naar zorggever. Er wordt multidisciplinair en holistisch gewerkt met de verpleegkundigen in de lead. De juiste zorg op de juiste plek voor kind en gezin.

Meer informatie over het Jeroen Pit Huis is lezen op de website:
<https://hetjeroenpithuis.nl/>

Partnerships

Societal Outreach

Societal Outreach

Use case 5

WijkKliniek

De WijkKliniek opende haar deuren in Amsterdam Zuidoost in juni 2018. De WijkKliniek is een nieuw zorgconcept, gericht op (acute) zorg voor ouderen. Ouderen die geen gebruik hoeven te maken van de diagnostische of OK-faciliteiten van Amsterdam UMC, maar wel ziekenhuiszorg nodig hebben, worden opgenomen in hun eigen wijk. Naast het behandelen van de acute ziekte, richt de WijkKliniek zich ook op functiebehoud en een succesvolle terugkeer naar huis in samenwerking met de directe omgeving van de patiënten. Op deze manier maken we de zorg goedkoper en verbeteren we de uitkomsten voor deze patiënten, bijvoorbeeld doordat patiënten weer activiteiten kunnen doen die voor hen belangrijk zijn.

Het initiatief van de WijkKliniek is ontstaan uit de samenwerking tussen Cordaan, het Academisch Medisch Centrum (AMC) en Zilveren Kruis. Meer informatie over het opzetten van een WijkKliniek is te vinden via: [Cordaan - Toolkit WijkKliniek](#)

Partnerships

Societal
Outreach

Use case 6

Kansrijke start

Tessa Roseboom is hoogleraar Vroege Ontwikkeling en Gezondheid van Amsterdam UMC. Tessa Roseboom heeft haar wetenschappelijke inzichten van onderzoek weten te vertalen ook in praktijk en in landelijk beleid. Ze schreef de boeken 'De eerste 1000 dagen' en 'Gelijk goed beginnen'. In de boeken beschrijft Tessa Roseboom hoe eerste 1000 dagen van een mensenleven, de groei, ontwikkeling en gezondheid beïnvloed en wat ervoor nodig is om succesvol te bouwen aan de basis voor gezonde generaties. Na de overhandiging van het eerste exemplaar van De eerste 1000 dagen aan minister Hugo de Jonge, werd ze uitgenodigd door het ministerie van VWS mee te schrijven aan het landelijk programma Kansrijke Start, dat investeert in de eerste 1000 dagen van het leven.

"Het is een vorm van valorisatie waar ik nog lang aan hoop bij te dragen: investeren in menselijk kapitaal om zo te bij te dragen aan gezondheid en een maatschappij waarin elk mens de kans krijgt zijn/haar volledige potentieel te ontwikkelen."

– Tessa Roseboom

Use case 7

Verruiming embryowet

Het laten ontstaan van embryo's vormt al jarenlang een onderwerp van politieke discussie en is tegelijkertijd een vurige wens van onderzoekers van Amsterdam UMC. Het onderzoek met deze embryo's is noodzakelijk om de effectiviteit en veiligheid van bestaande voortplantingsbehandelingen te verbeteren en om nieuwe behandelingen te kunnen ontwikkelen. Dit is nu niet mogelijk vanwege beperkingen in de Embryowet. Om de wet te verruimen en dit onderzoek mogelijk te maken mengt Sebastiaan Mastenbroek, klinisch embryoloog van het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde, zich al geruime tijd in het publieke debat. Dit deed hij onder meer door mee te werken aan wetsevaluaties, expert bijeenkomsten in de Tweede Kamer, maatschappelijke debatten georganiseerd door het ministerie van VWS en door toelichting te geven in de media (op TV (RTL Nieuws, Nieuwsuur, EenVandaag), Radio (Met het Oog op Morgen, Dit is de dag) en in de geschreven media (opiniestukken in NRC, Trouw)). Onlangs waren D66 en VVD bij hem op werkbezoek in de Amsterdam UMC. Zij werken nu op basis van afspraken in het regeerakkoord aan een voorstel om deze wetwijziging mogelijk te maken.

"Als het ons lukt om de Embryowet te verruimen, dan kunnen wij onze behandelingen effectiever en veiliger maken."

– Sebastiaan Mastenbroek

Societal
Outreach

02 Valorisatie vandaag

Use case 8

eHealth Living & Learning Lab

Outside-In

In het eHealth Living and Learning Lab van de Faculteit der Geneeskunde UvA in Amsterdam UMC worden onderzoeksfaciliteiten geboden op het gebied van gebruikerservaring, onderwijs op maat en praktische training aan de (PhD) studenten-gemeenschappen. Zo worden clinici, patiënten, onderzoekers en eHealth-industriepartners ondersteund bij het verbeteren van het ontwerp en implementatie van digitale tools en strategieën, die moeten leiden tot een duurzame digitale patiëntenzorg.

Use case 9

Verduurzaming OK

Outside-In

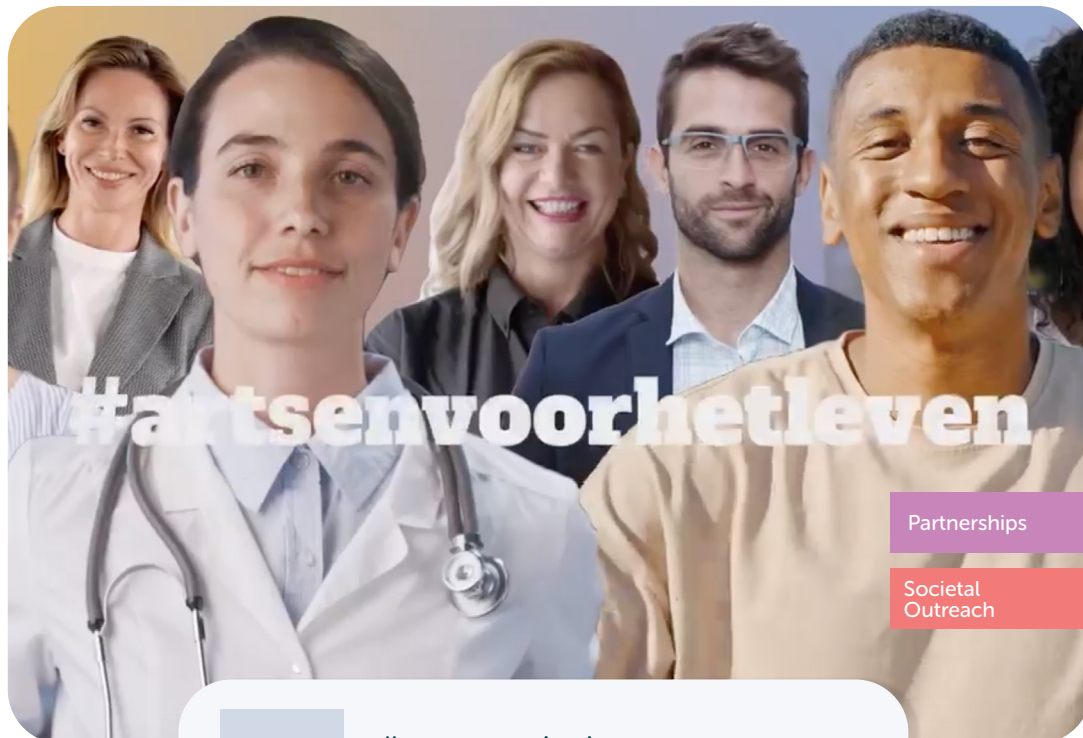

Met de gedachte dat een betere wereld ook begint op de operatiekamer (OK), zet Niek Sperna Weiland, anesthesioloog in Amsterdam UMC, zich actief in voor de verduurzaming van de OK. De OK is de meest milieubelastende plek in het ziekenhuis. De OK verbruikt namelijk 10 tot 20 procent van de totale energie van het ziekenhuis. Daarnaast is 33,3 procent van het ziekenhuisafval afkomstig van de OK, door het vele gebruik van wegwerpartikelen. Om deze percentages in de toekomst te verlagen, heeft Niek Sperna Weiland in 2018 een van de eerste Green Teams in Amsterdam UMC opgericht. Inmiddels is dit Green Team samengevoegd met meer dan 50 andere Green Teams en vormen samen het Centrum voor Duurzame zorg. Het Centrum voor Duurzame zorg werkt aan de verduurzaming van Amsterdam UMC, zowel op top-down als op bottom-up niveau. Het resultaat: een aanzienlijke vermindering van de uitstoot van de OK en de ontwikkeling van een wasbare OK-muts in samenwerking met Cleanlease. Hierdoor is Amsterdam UMC overgestapt van het gebruik van 100.000 wegwerpmutsen per jaar naar 700 OK-mutsen.

Meer lezen over dit project, zie: Niek Sperna Weiland:

<https://www.dutchhealthhub.nl/artikel/van-wegwerp-naar-hergebruik-op-de-ok/>

Use case 10

#artsenvoorhetleven

Volgens Christa Boer is er op dit moment een mismatch in de vraag en aanbod van geneeskundestudenten. Er is een overschot aan sollicitanten in ziekenhuisspecialisme, terwijl er een tekort is aan artsen in de eerstelijnszorg en het sociale domein. Daarom is het belangrijk om geneeskundestudenten al voor hun afstuderen een goed beeld te geven van de loopbaanmogelijkheden die de geneeskundeopleiding hen biedt. Met de campagne #artsvoorhetleven wil Christa Boer daarom aandacht vragen voor de medische beroepen buiten het ziekenhuis. De openingszin van de campagne: "Vreemd eigenlijk, dat we denken dat elke arts een witte jas heeft, terwijl 50 procent helemaal geen jas draagt".

02 Valorisatie vandaag

Het ideale valorisatie ecosysteem

In de uitwerking van het valorisatiebeleid benadrukt Amsterdam UMC dat valorisatie gericht is op het **bevorderen van de volksgezondheid**. De bevordering van de volksgezondheid vindt plaats door innovatie. Innovatie vindt optimaal plaats binnen ecosystemen die bestaan uit (netwerken van) fysieke locaties. Hieronder vallen onder andere universiteitscampussen, wetenschapsparken of landelijke taakorganisaties, die bedrijven, kennisinstellingen en andere organisaties bij elkaar brengen om aan co-creatie te kunnen deelnemen. Zodoende worden valorisatiesystemen opgezet die prioriteit geven aan samenwerking en het (co-)creëren onder ideale omstandigheden.

"Amsterdam UMC heeft - door de translationele verbinding van zorg, onderzoek en opleiding te centreren op een aantal speerpunten en sterktes - in feite het ideale ecosysteem gecreëerd voor ontmoeting en samenwerking op het gebied van zorg en gezondheid"

- Arjen Brussaard, vice-decaan valorisatie Amsterdam UMC

Amsterdam UMC voorziet in:

- 1 Het ideale valorisatie-ecosysteem door de verbinding van zorg, onderzoek & opleiding
- 2 Valorisatie officers, dedicated business developers (dBD) en een infrastructuur om onderzoek om te zetten tot producten en octrooien
- 3 Dedicated impact developers (dID) en expertise op het gebied van public health en maatschappelijke kosten-batenanalyse
- 4 IXA als kennis-transfer-organisatie (KTO) om het aanbod van kennis van Amsterdam UMC en de vraag naar die kennis en expertise vanuit de markt bij elkaar te brengen, en de afstand tussen de academische instelling, bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke organisaties te verkleinen.
- 5 Toegang tot financiële middelen voor valorisatie, intern, vanuit de overheid, Europa, het bedrijfsleven en durfkapitaal.

Valorisatie kan niet zonder talentontwikkeling

Grote maatschappelijke uitdagingen motiveren niet alleen toegepast en fundamenteel onderzoek, maar ook de opleidings- en onderwijsagenda van Amsterdam UMC. Deze wordt in gezamenlijkheid met aanpalende organisaties - GGZ, InHolland, Bascule, HvA, ROC en andere faculteiten van UvA en VU - uitgevoerd. Het maken van impact uit onderzoeks- en onderwijsactiviteiten vormt een onderdeel van

onze opleiding tot onderzoeker en zorgprofessional via challenge-based education (probleemgestuurd onderwijs) tijdens de bachelorfase, gespecialiseerde masteropleidingen en tijdens promotieonderzoek. Daarmee borgen we onze talentontwikkeling naar de toekomst en leiden we mensen op voor Amsterdam UMC, het bedrijfsleven en de samenleving in bredere zin.

Het potentieel van Nederlandse kennisinstellingen

Nederlandse kennisinstellingen behoren tot de wereldtop in het doen van onderzoek, van fundamenteel tot toegepast. Het rapport genaamd 'Research Impact of the Dutch University Medical Centres'⁷ dat de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) in 2022 publiceerde, toont aan dat de Nederlandse UMC's zich uitstekend kunnen meten met de internationale topinstellingen op het gebied van wetenschappelijke output. Amsterdam UMC heeft daarmee een ijzersterke wetenschappelijke reputatie. De vraag is of zich dat ook vertaalt in goede en waardevolle valorisatie.

De positie van Nederlandse kennisinstellingen ten opzichte van (Europese) peers.

In vergelijking met andere, vergelijkbare Europese landen lopen Nederlandse kennisinstellingen in feite achter als het gaat om het omzetten van kennis naar impact^{2,8}. Echter, op dit moment zijn er tal van kansen om de maatschappelijke impact van Nederlandse kennisinstellingen te vergroten. Amsterdam UMC heeft net als de andere UMC's in Nederland alle troeven in handen om door te groeien tot een valorisatiehotspot van Europa. Door een enorme concentratie van kennis, talent, faciliteiten en investeringen vormen de UMC's een uitstekende voedingsbodem voor innovaties. De Nederlandse kennisinstellingen en academische ziekenhuizen hebben daarom van overheidswege de opdracht gekregen om de weg van kennis naar impact actiever te begeleiden en daarmee de impact van de instituten te vergroten.

De volgende fase in

Gezien de sterkte van het valorisatiepotentieel in de interne positionering van Amsterdam UMC en de externe trends en ontwikkelingen in (en vragen vanuit) de maatschappij, moet Amsterdam UMC als instelling meebewegen in het breder erkennen en waarderen van de valorisatie-inspanningen van de medewerkers⁹. Om de valorisatieactiviteiten en daarmee de impact van Amsterdam UMC te vergroten, moet de valorisatiestrategie uitgewerkt worden en zal structurele inzet op valorisatie intern moeten worden versterkt en uitgebreid. Valorisatie zal daarmee een prominentere plek gaan innemen in de organisatie. Hiervoor moeten alle valorisatieactiviteiten in de strategie en het beleid geëxpliciteerd worden.

03

Onze ambitie

In lijn met de missie en ambitie van Amsterdam UMC, is het motto van het valorisatiebeleid:

'Creating value for Society'

Dit motto is het einddoel van het valorisatiebeleid van Amsterdam UMC. Ook in de toekomst voorziet Amsterdam UMC structurele investeringen in infrastructuur die de vertaalslag van kennis vanuit onderzoek, zorg en onderwijs & opleiden naar impact zal vergroten.

Valorisatiebeleid van Amsterdam UMC

Om deze valorisatievisie te verwezenlijken zal het beleid moeten aansluiten bij de belangrijkste maatschappelijke gezondheidsthema's zoals die landelijk en internationaal zijn geagendeerd. De Verenigde Naties formuleerden daartoe in 2015 de Sustainable Development Goals (SDGs)¹⁰. De Vrije Universiteit Amsterdam heeft zich in haar strategie nadrukkelijk geconformeerd aan deze SDGs en ook bij de Universiteit van Amsterdam staan deze SDGs hoog in het vaandel. Amsterdam UMC zal zich in samenwerking met UvA en VU ook de komende vijf jaar nadrukkelijk gaan oriënteren en profileren op een aantal van deze 17 SDGs¹¹.

Amsterdam UMC wil dat doen door inzet van de eerder beschreven valorisatiestrategieën die voor de komende 5 jaar een heldere vertaalslag van visie naar praktijk oplevert. Amsterdam UMC neemt haar verantwoordelijkheid door een substantiële bijdrage te leveren aan het oplossen van (inter)nationale maatschappelijke uitdagingen, door zich nationaal en internationaal steviger te positioneren en daardoor een aantrekkelijke werkgever te blijven voor (jong) talent.

Valorisatie kader

Valorisatie speelt al langere tijd een rol binnen aspecten van het werk van de medewerkers van Amsterdam UMC. Om te kunnen vaststellen waar Amsterdam UMC zich komende jaren verder in wil ontwikkelen, is er behoefte aan een kader. Om het kader vorm te geven, worden de fasen in beleidsvorming gebruikt. Deze fasen zijn visie, doelstelling en praktijk. Aan de hand van deze drie fasen in de vorming van het valorisatiebeleid, kan de positie van Amsterdam UMC worden bepaald.

● Fase 1. Visie

De **eerste fase** van beleidsvorming is het formuleren van een **visie**. Deze fase geeft antwoord op de hoofdvraag 'Wat willen we komende jaren bereiken?'

● Fase 2. Doelstelling

De **daaropvolgende fase** van beleidsvorming is het vaststellen van de **doelstelling**, gekoppeld aan de eerder gedefinieerde visie. Deze fase geeft antwoord op de vraag 'Hoe gaan we het doen?'

● Fase 3. Praktijk

De **laatste fase** van beleidsvorming is de **praktijk**. Deze fase richt zich op de korte termijn en beantwoordt de vraag 'Wie doet wat, wanneer en wat is daarvoor nodig?'. Zodra deze fase is ingericht, is het valorisatiebeleid operationeel toepasbaar en ingericht volgens de visie en doelstellingen van de organisatie.

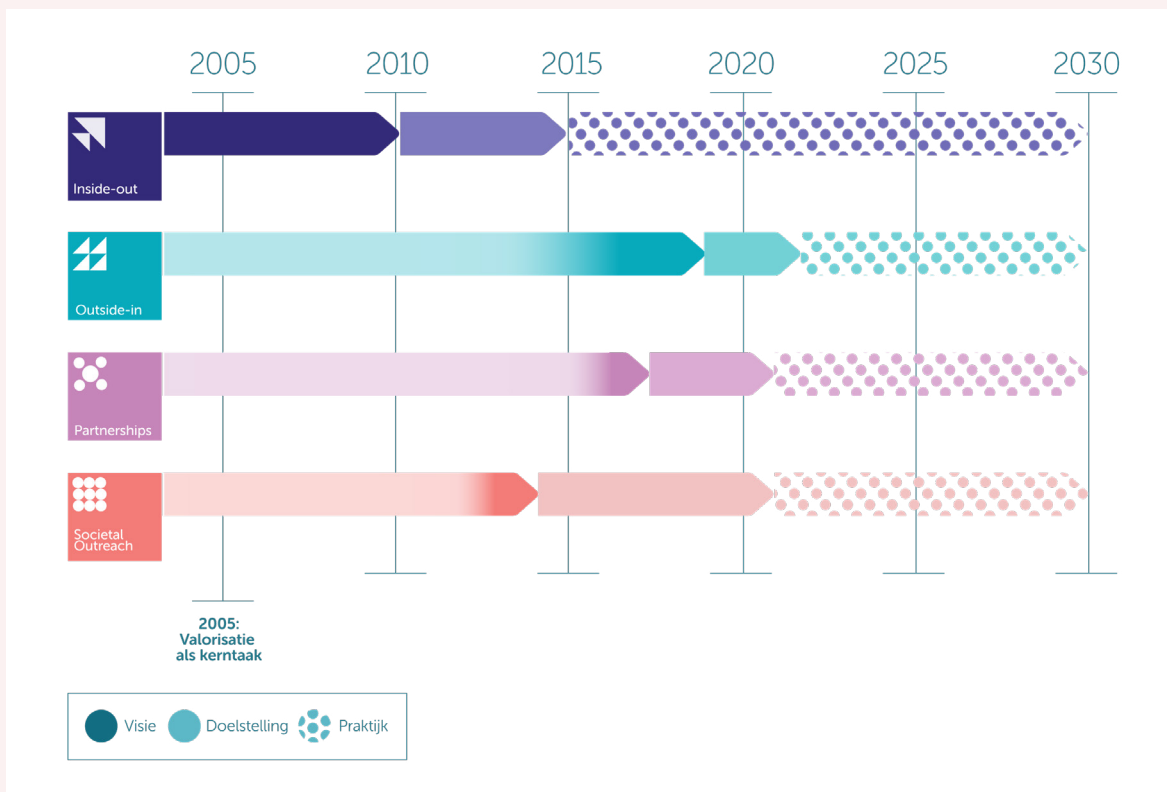

03 Onze ambitie

Ontwikkeling van Valorisatiebeleid

Elke valorisatiestrategie vraagt om een bijpassende vorm van valorisatiebeleid (zie de grafiek hieronder). Voor de outside-in strategie is de inzet van dedicated business developers (dBDs) waarschijnlijk het meest gewenst, omdat die zich vooral focussen op het vergroten van maatschappelijke impact via innovatie. Valorisatie in de vorm van partnerships zal meer gebaat zijn bij de begeleiding van impact developers (IDs), omdat die zich vooral richten op het vergro-

ten van maatschappelijke impact door middel van disseminatie. Societal outreach vraagt om deskundig advies van een communicatiespecialist. De mate waarin wordt ingezet op dedicated business development dan wel op impact development wordt bepaald door de expertise van het betrokken onderzoeks- of opleidingsinstituut (zie de grafiek op de volgende pagina).

Toelichting

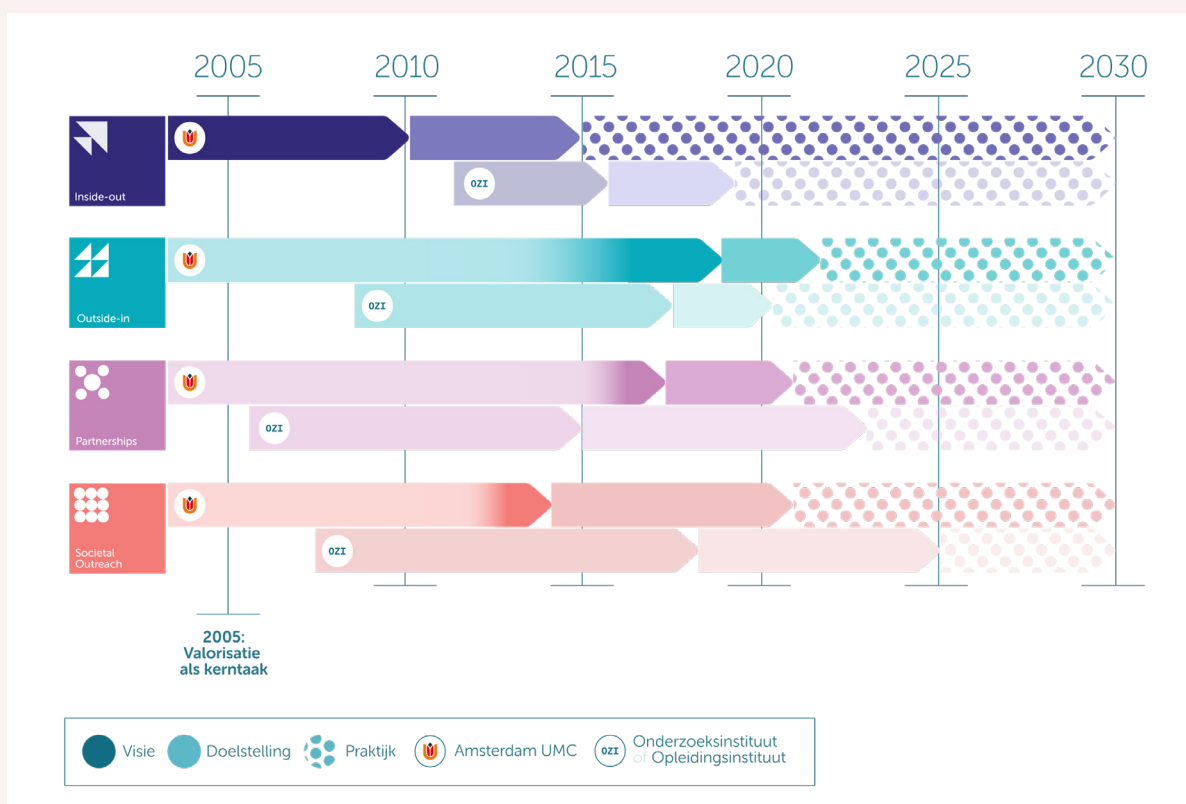
Fasen van beleid op valorisatie binnen Amsterdam UMC voor elk van de valorisatiestrategieën, in de periode van 2005-2030. De afbeelding geeft weer in welke fase van beleidsvorming Amsterdam UMC staat op elk van de valorisatiestrategieën. Het streven is om de komende 5 jaar de potentiële toegevoegde waarde van valorisatie optimaal benut te hebben zodat alle valorisatiestrategieën in balans zijn.

Differentiatie is mogelijk

Om de zorg en (volks)gezondheid in de wereld te verbeteren en waarde te creëren voor de maatschappij, moet Amsterdam UMC op zoek naar die vormen van valorisatie die de grootste maatschappelijke impact genereren, zonder daarbij de duurzame financiering of de economische waarde uit het oog te verliezen. Uit de gesprekken met de AVB is gebleken dat er geen uniforme valorisatiestrategie voor alle onderzoeksinstituten is die de grootste maatschappelijke impact creëert. Dit impliceert dat de mate waarin de verschillende valorisatiestrategieën worden toegepast, kan verschillen per onderzoeks- en

opleidingsinstituut. Ieder organisatieonderdeel van Amsterdam UMC kiest daarbij de juiste mix van vier complementaire valorisatiestrategieën om zodoende de grootste maatschappelijke impact te kunnen genereren. Alle onderzoeks- en opleidingsinstituten worden gevraagd de beleidskeuzes van de vier valorisatiestrategieën expliciet te maken. Ook wordt gevraagd om aan te geven welke voorwaarden en condities nodig zijn om in de komende vijf jaar tot een succesvolle implementatie van die beleidskeuzes te komen.

Toelichting

Fasen van beleid op valorisatie binnen Amsterdam UMC en als voorbeeld een onderzoeks- of opleidingsinstituut voor elk van de valorisatiestrategieën, in de periode 2005 - 2030. Bij de beleidsontwikkeling is differentiatie in de valorisatiestrategieën mogelijk per onderzoeks- en opleidingsinstituut. Hierdoor zal de focus per valorisatiestrategie en daarmee verschilt de fasering van de visie, doelstelling en praktijk in het valorisatiebeleid per onderzoeks- en opleidingsinstituut. Ieder onderzoeks- en opleidingsinstituut wordt opvolgend aan het position paper gevraagd hun fasering aan te geven voor ieder van de valorisatiestrategieën. Het is aan de Amsterdam Valorisation Board om het beleid van de vier valorisatiestrategieën overkoepelend aan de acht onderzoeksinstituten en twee opleidingsinstituten in balans te brengen.

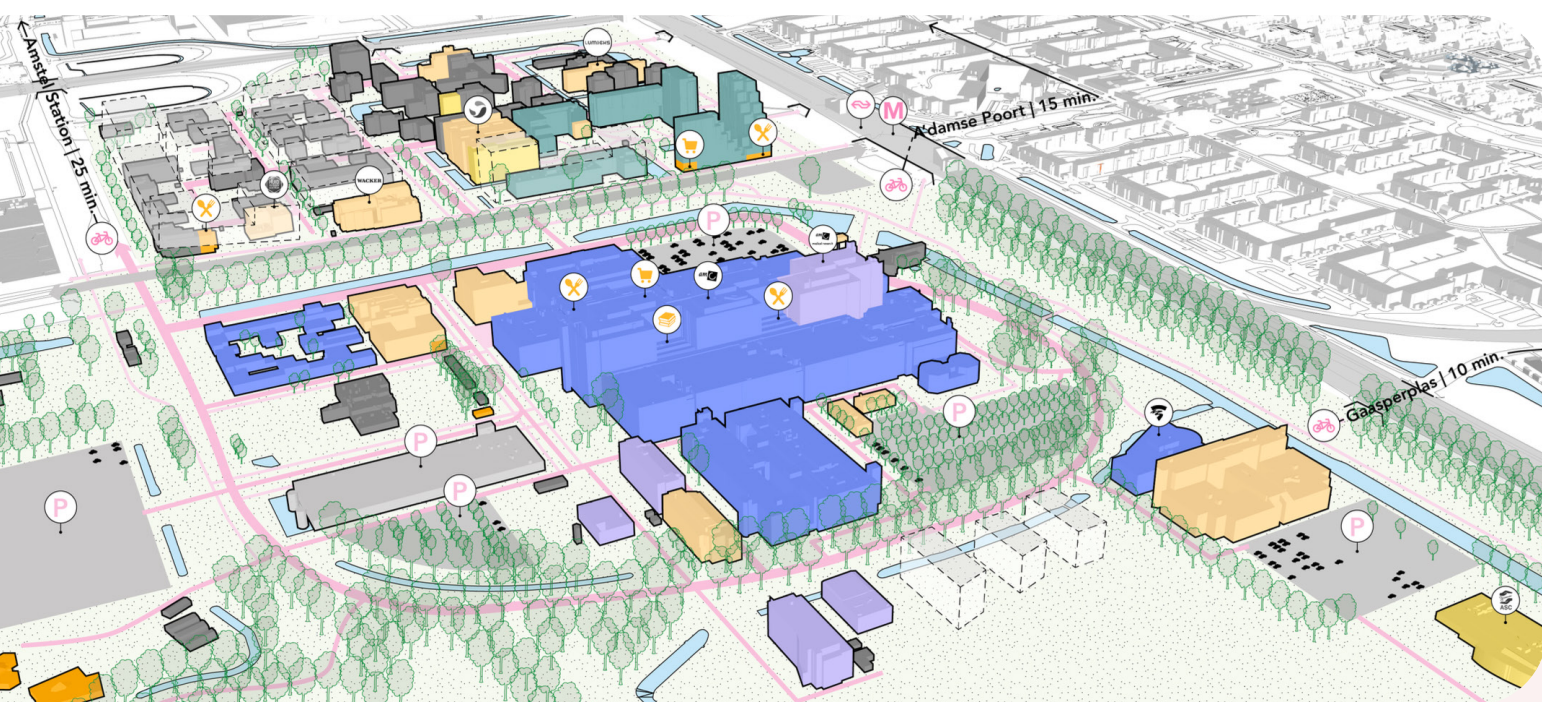
03 Onze ambitie

Positionering van Amsterdam UMC in de regio

Health Innovation Districts (HIDs)

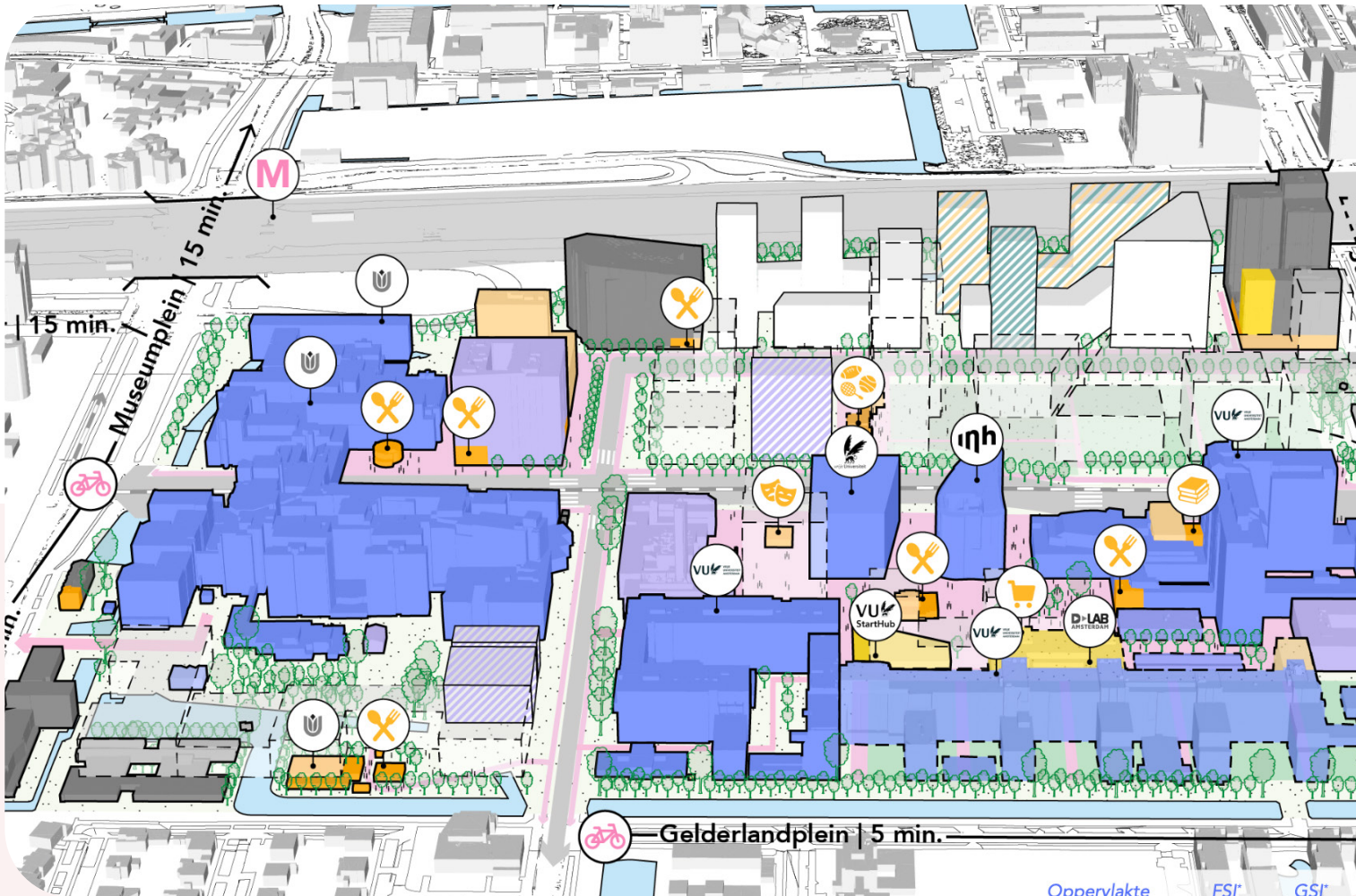
Door onderzoek, innovatie en valorisatie in de regio te stimuleren, vervult Amsterdam UMC haar maatschappelijke rol als regionale academische motor. Locatie Meibergdreef is de motor van het zogenaamde Amsterdam Life Science District (ALSD), locatie Boelelaan vormt samen met de VU het centrum van Kenniskwartier Zuidas/Innovatiedistrict Zuidas. Het inrichten van Health Innovation Districts (HIDs) in de regio Amsterdam draagt bij aan de profilering van Amsterdam UMC. Daarom wil Amsterdam UMC zich in de innovatiedistricten inzetten om samen met alle betrokken partijen (inclusief UvA en VU) komende jaren een gezamenlijk Amsterdams profiel te ontwikkelen. Daarnaast wil Amsterdam UMC een structuur opzetten om academici bij het starten van bedrijven te ondersteunen. Het doel van de HIDs is om meer impact te halen uit de kennis in de stad en zo op een positieve manier bij te dragen aan het welzijn en (volks)gezondheid van mensen in de stad (en daarbuiten).

Amsterdam UMC is centraal gepositioneerd in twee van de vier Health Innovation Districten (HIDs) van Amsterdam:

Bron: Strategie Innovatiedistricten Amsterdam, gemeente Amsterdam, nov 2022

Amsterdam Life Sciences District
Locatie Meibergdreef

Innovatie District Zuidas
Locatie De Boelelaan

Bron: Strategie Innovatiedistricten Amsterdam,
gemeente Amsterdam, nov 2022

04

Valorisatie in praktijk

Om het valorisatiebeleid optimaal in te bedden in Amsterdam, zijn er een aantal belangrijke randvoorwaarden. Zo dient een Maatschappelijke Raad van Advies te worden ingericht, valorisatie te worden gedifferentieerd naar onderwijs en dient te worden geformuleerd wat de gedragscodes in samenwerkingen en (neven) werkzaamheden in Amsterdam UMC zijn. De randvoorwaarden en bijbehorende stappen worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Maatschappelijke Raad van Advies

De AVB adviseert Amsterdam UMC om een Maatschappelijke Raad van Advies (RvA) in te stellen. Deze RvA moet Amsterdam UMC een spiegel kunnen voorhouden en ervoor zorgen dat de buitenwereld mee kan denken over ons valorisatiebeleid. Zodoende kunnen behoeftes van eindgebruikers beter worden gearticuleerd in (publiek-private) samenwerkingen en kan optimaal gebruik worden gemaakt van de maatschappelijke ervaring en de betrokkenheid van zorgverleners in de eerste- en tweedelijnszorg, ook in samenspraak met hun patiënten. In deze RvA kunnen ondernemers, brancheorganisaties, zorgverzekeraars, vertegenwoordigers van burgers, vertegenwoordigers van de gemeente, provincie en overheid aansluiten.

Valorisatiestrategie in het onderwijs

Amsterdam UMC verkeert in de unieke positie omdat ze samenwerkt met twee universiteiten en daarom twee medische faculteiten heeft. Daarnaast biedt Amsterdam UMC ook plaats voor vele andere opleidingen: medische vervolgoopleidingen, opleidingen binnen het verpleegkundig domein en paramedische opleidingen. In de kennisvalorisatie van het onderwijs is zichtbaarheid naar de buitenwereld een belangrijke factor. De UvA en VU geven hun eigen vorm aan de profilering als medische faculteiten. In het jaarplan Amsterdam UMC 2023 staat de profilering van beide facultaire onderwijsorganisaties toegelicht. Het streven van beide onderwijsinstellingen: het studielandschap mee laten bewegen met maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelingen in de onderwijscontext.

“Een van mijn toekomstdromen is dat men in Europa denkt: als je iets wilt leren, dan moet je naar Amsterdam UMC. Dat is valorisatie van je kennis- en onderwijsdomein. Met alle stappen die ik als vice-decaan zet, heb ik dat doel voor ogen.”

Saskia Peerdeman

Vice-decaan Opleiden en
Onderwijs Amsterdam UMC
– Medische Faculteit UvA.

“Onze alumni spelen een cruciale rol in de vormgeving van de arbeidsmarkt en de gezondheidszorg, waardoor onderwijs en opleiding belangrijke onderdelen van valorisatie zijn.”

Christa Boer

Vice-decaan Opleiden en
Onderwijs Amsterdam UMC
– Medische Faculteit VU Amsterdam.

Gedragcode in samenwerkingen

In de samenwerkingen met de industrie, bedrijfsleven, publieke partners en overheid, staat het borgen van de academische vrijheid, de wetenschappelijke integriteit en het belang van onze patiënten altijd voorop. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor wetenschappelijk onderzoek, waarbij lichaamsmateriaal, data of beeldmateriaal wordt verzameld en gedeeld met externe partners, altijd voldaan moet zijn aan het voorgeschreven *patiënt informed consent* van Amsterdam UMC. Hierin staat beschreven dat Amsterdam UMC vaak samenwerkt met andere onderzoekers uit Nederland of uit het buitenland, maar dat winst maken met wetenschappelijk onderzoek nooit het oogmerk mag zijn. Wel is het voor sommige onderzoeken van belang om samen te werken met bedrijven, zoals farmaceutische bedrijven.

Dit kan gebeuren als er bijvoorbeeld een nieuwe diagnostische test of behandeling wordt ontwikkeld of omdat zij over specifieke kennis of apparatuur beschikken. In zulke onderzoeken blijft Amsterdam UMC altijd verantwoordelijk en betrokken bij het gebruik van de medische gegevens en materialen. Soms wordt daarbij ook een financiële marge gemaakt boven op de directe kosten. Deze zogenaamde indirecte marge wordt binnen Amsterdam UMC altijd weer ingezet voor nieuw onderzoek. De resultaten van publiek-private samenwerkingen kunnen wel eigendom worden van het bedrijf en kunnen door dat bedrijf ook gebruikt worden voor de verdere ontwikkeling van hun product of het aanvragen van een octrooi.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De AVB wil verder aandacht blijven vestigen op maatschappelijk verantwoord ondernemen. De waarde die door onze academische instelling wordt geproduceerd, kan worden gebruikt in samenwerkingen met de industrie, maar dan moet die samenwerking wederkerig zijn. Dit houdt in dat er een win-win situatie moet zijn waarbij de 'waarde' of het 'belang' van de academische instelling als onafhankelijke partij geborgd wordt, niet alleen in de vorm van

financiering voor nieuw en ongebonden wetenschappelijk onderzoek, maar ook door in contracten afspraken op te nemen rond de toegang tot de medicijnen, medische apparaten, data of uitvindingen en de betaalbaarheid daarvan. In de praktijk betekent dit dat in publiek-private samenwerkingen de invloed van de wetenschap in de gehele ontwikkelingsketen moet worden geborgd.

"Bij Amsterdam UMC geloven we sterk in de waarde van samenwerken met externe partners. Onze medewerkers werken nauw samen met maatschappelijke organisaties, overheidsinstanties en bedrijven als onderdeel van hun takenpakket binnen Amsterdam UMC. Eventuele financiële vergoedingen voor deze samenwerking komen ten goede aan onderzoek en zorg binnen onze organisatie en dit wordt altijd transparant geregeld."

Chris Polman en
Hans van Goudoever,

Raad van Bestuur
Amsterdam UMC

Nevenwerkregister en Transparantieregister Zorg

Omdat maatschappelijke onafhankelijkheid van alle medewerkers van Amsterdam UMC dient te worden gewaarborgd, pleit Amsterdam UMC voor maximale transparantie en zorgvuldigheid in (neven)werkzaamheden. Dit voorkomt de (schijn van) belangenverstremgeling. Daarom dienen medewerkers hun werkzaamheden te vermelden in het Nevenwerkregister en het Transparantieregister Zorg¹².

Principes en toetsing

Elke relatie en vorm van samenwerking is anders. Daarom is een standaardoplossing voor het borgen van de wetenschappelijke onafhankelijkheid van Amsterdam UMC niet haalbaar en wenselijk. Er zal daarom altijd een dialoog blijven bestaan over samenwerkingen tussen Amsterdam UMC en externe partijen. De AVB is er een groot voorstander van om de principes van maatschappelijk verantwoord licentiëren, zoals eerder opgesteld door de NFU¹³, als de leidraad voor de dagelijkse praktijk van de valorisatieportefeuille te nemen. Dat betekent bijvoorbeeld dat IXA en LRS bij het afsluiten van licentiecontracten er namens Amsterdam UMC op zullen toezien dat de landelijke richtlijnen rond Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren zo goed mogelijk gevolgd worden.

Het naleven van de gedragscodes in samenwerkingen is op dit moment in Amsterdam UMC bij drie partijen belegd: (1) Medical Research Ethics Committee Office, (2) Biobank Toetsings Commissie (TvB) en (3) Research code van Research Support. Het uitvoeren van medisch-wetenschappelijk onderzoek valt verder onder strikte wet- en regelgeving. Zo heeft wetenschappelijk onderzoek bijvoorbeeld te maken met de Wet Medisch-wetenschappelijk Onderzoek met mensen (WMO), de Wet op de Geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Code Goed Gebruik.

04 Valorisatie in praktijk

Instrumenten om meer impact te maken in de valorisatiestrategieën

Amsterdam UMC kiest voor vier categorieën van operationele beleidsinstrumenten, die in ieder van de vier valorisatiestrategieën toepasbaar zijn. De vier categorieën zijn cultuur en HR, ondersteuning en personeel, faciliteiten en (ondersteuning van) ondernemerschap in de organisatie.

Cultuur

- Focus op maatschappelijke impact van zorg, onderzoek, onderwijs & opleiden in HR-beleid
- De kerntaak valorisatie wordt onderdeel van carrièrepaden en loopbaanprofielen voor zorgverleners, wetenschappers en opleiders

Faciliteiten

- AVB
- Website
- Publieksdagen
- Bijeenkomsten
- Patiëntenbalies en kenniscentra
- Innovatiedistricten
- Clinical Trial Units
- Interne infrastructuur voor translatie van onderzoek naar producten en patenten

Ondersteuning & Personeel

- AVB-Leden
- Back-office support voor contractering
- Aanstelling dedicated business developers en impact officers
- IXA (Knowledge transfer organisatie) voor onderzoek en onderwijs & opleiden
- Vaardigheidstraining voor PhD en PI
- Communicatie

Ondernemerschap

- Rolmodellen
- Netwerken
- Huisvesting van spin-off bedrijvigheid
- Investeringsfondsen
- Investeringsinstrumenten
- Ondernemerschapsonderwijs

Acties per valorisatiestrategie

De operationele beleidsinstrumenten en de bijbehorende ondersteunende acties zijn vergeleken met de mate waarin de acties op dit moment in de verschillende valorisatiestrategieën zijn geïmplementeerd, bijvoorbeeld in vergelijking met EU-beleid¹⁴. Hieruit blijkt dat het in praktijk brengen van de valorisatiestrategieën 'inside-out' en 'outside-in' al ver gevorderd zijn. Om hier onze impact nog verder te vergroten, zullen we de volgende acties ondernemen:

Actie 1 Inside-out

Wanneer een nieuw product of octrooi gegenereerd is, bestaat er een duidelijke route naar de markt; via IXA kan er een licentieovereenkomst afgesloten worden met een bestaand bedrijf of een op te richten spin-off bedrijf. De uitgewerkte route om van wetenschappelijk onderzoek tot een product of octrooi te komen wordt in de roadmap valorisatie van 2023-2024 verder uitgewerkt.

Daarom heeft Amsterdam UMC per onderzoeksinstituut in de AVB een translational valorisation officer aangesteld om dit pad te vereffenen. Hierbij is ook dedicated business en impact development support voor alle instituten en de daaraan gerelateerde backoffice ondersteuning ingericht. Amsterdam UMC zet (infra)structureel in op faciliteiten en (kennis)centra voor translatie en valorisatie; voor productontwikkeling met onderzoek als startpunt. De invulling hiervan kan per onderzoeksinstituut verschillen.

Actie 2 Outside-in

Voor het opzetten van onderzoekssamenwerkingen en contract research hebben onderzoekers steun van business developers nodig. Daarvoor zijn per onderzoeksinstituut dedicated business developers aangesteld met daarbij dedicated backoffice ondersteuning voor contractmanagement en financiële afhandeling. Met name voor industry sponsored trials zal het ontwerp van klinische trials in goed overleg gaan met de clinical valorisation officer van het desbetreffende onderzoeksinstituut vanuit de AVB.

Het operationele beleid ('de praktijk') van de valorisatiestrategieën **'partnerships'** en **'societal outreach'** is daarentegen minder ver ontwikkeld. Een voorlopige aanzet is daartoe gedaan:

Actie 3 Partnerships

AVB-officers, dedicated business developers en impact developers werken hand in hand om co-creatie tussen Amsterdam UMC en externe stakeholders tot stand te brengen. Hierbij vormen onderzoekers en groepen uit de samenleving (bijv. patiënten, eerstelijns zorgverleners, overheid, NGO's) een 'ecosysteem'. Het ecosysteem is gericht op het identificeren en oplossen van verschillende problemen die mede door patiënten of (eerste- en tweedelijns)zorgverleners worden geagendeerd.

Actie 4 Societal Outreach

Impact developers worden aangesteld die maatschappelijke impact initiatieven gaan ondersteunen en verbeterde maatschappelijke kosten-baten analyses en onderbouwing van onze inspanningen op het gebied van maatschappelijke zorg-innovaties mogelijk moeten maken. Tevens wordt een marketingstrategie uitgezet om de impact op het publieke debat te verhogen.

04 Valorisatie in praktijk

Inzet extra personeel

Gestelde doelen kunnen niet gehaald worden zonder de inzet van personeel. Met name het kunnen aannemen van extra dedicated business developers en impact developers vervult daar een belangrijke functie. De dedicated business developers en impact developers richten zich op het vinden van toepassingen voor onderzoek. Dit gaat om het economisch verwaarden van de Amsterdam UMC-onderzoeks-output (o.a. spin-off en licenseren) en het ondersteunen van de maatschappelijke impact initiatieven, verbeterde maatschappelijke kosten-baten analyse en onderbouwing van onze inspanningen op het gebied van maatschappelijke en zorginnovaties.

Roadmap

Aangezien deze plannen nog verder vormgegeven moeten worden, is het plan om in 2023-2024 verder te werken aan een zogenaamde *roadmap* in samenwerking met de Amsterdam Valorisation Board als follow-up van dit position paper. In deze roadmap zullen de operationele beleidsacties van alle valorisatie-strategieën met een bijbehorend tijdspad worden uitgewerkt. Ook kan in deze roadmap de differentiatie in valorisatiestrategieën per onderzoeks- en opleidingsinstituut nader worden uitgewerkt en zal Amsterdam UMC zich nadrukkelijker oriënteren en profileren op een aantal van de SDGs¹¹. De stip op de horizon van deze roadmap zal zijn om alle vier valorisatiestrategieën van Amsterdam UMC en haar instituten, divisies en afdelingen de komende jaren waar mogelijk in balans te brengen en door te ontwikkelen.

Nawoord

Creating Value for Society Together!

Samen onderweg naar maximale maatschappelijke impact.

Met het nieuwe valorisatiebeleid leggen we een stevig fundament voor het significant vergroten en zichtbaarder maken van de maatschappelijke impact van Amsterdam UMC.

Dat doen we door:

1. Actief in te zetten op investeren in de vier valorisatiestrategieën.

2. Beter te communiceren over wat we nu al doen op het gebied van valorisatie.

3. Valorisatie beter in te richten in de onderzoeksinstituten en aandachtsgebieden van Amsterdam UMC.

4. Meer inzicht te creëren in de maatschappelijke behoefte.

5. Verbeterde matchmaking van Amsterdam UMC en externe stakeholders.

Hiermee verwachten we een toename te realiseren van het aantal publiek-private samenwerkingen, research-contracten en interventie- en klinische observationele studies, wat weer zal leiden tot een toename van waardevolle 'spin-off bedrijvigheid'. Het zal ook resulteren in meer interactie met de overheid, ondernemend Nederland en waar mogelijk met investeerders. Tot slot leidt het tot een zichtbaarder societal outreach van Amsterdam UMC, zoals door participatie in het publieke debat.

Valorisatie biedt ons een scherpe blik waarmee we in alles expliciet en gericht kunnen inzetten op het vergroten van onze waarde voor onze samenleving, en zo actief bijdragen aan de vooruitgang van de volksgezondheid en een gezondere maatschappij.

Participatie

Wij hebben jouw expertise nodig!

De kracht van valorisatie schuilt in het besef dat kansen voor maatschappelijke impact zich in de hele organisatie voordoen. Niet bij beleidsmakers maar juist op de werkvloer, in iedere samenwerking, in elk team en in elk gesprek. Hoe meer we van elkaar blijven leren, met diezelfde open en nieuwsgierige blik, hoe groter de kans van slagen. Impact maken op de samenleving met de werkzaamheden in Amsterdam UMC doen we tenslotte samen!

Bij deze nodigen we je dan ook van harte uit mee te denken over valorisatie vanuit jouw positie.

We horen graag jouw unieke kennis, opinies, ervaringen en ontwikkelingen en staan klaar om al je vragen te beantwoorden.

Neem contact op met de Amsterdam Valorisation Board.
Mail: RVB-AVB@amsterdamumc.nl

Referenties en voetnoten

1. Gebaseerd op KNAW (2018). [Wetenschappelijke impact in kaart](#). KNAW. Geraadpleegd op 5 mei 2023.
2. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2022). Kamerbrief met Actieplan innovatie en valorisatie. Rijksoverheid. Geraadpleegd op 24 maart 2023, van [Kamerbrief met Actieplan innovatie en valorisatie | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
3. Strategisch perspectief 2021-2025, "Wij zijn Amsterdam UMC"
4. Zie: [valorisatietaak van universiteiten_bijl_PDF \(officielebekendmakingen.nl\)](#)
5. Steenbergen, B., Steenbergen, J., Hilhorst, J., Gelinck, R., Boer, R. (2015). Valoriseren moet je organiseren: Naar meerwaarde van kennis binnen de sociale wetenschappen. Radboud University. DOI: 10.13140/RG.2.1.4142.6640.
6. Zie: [Jaarverslagen Amsterdam UMC](#)
7. Nederlandse Federatie Universitaire Medische Centra (z.d.). Wetenschappelijke impact. NFU. Geraadpleegd op 22 maart 2023, van [Wetenschappelijke impact | NFU](#)
8. Dongen, van B., Beteman, K. (2021). [Valorisatie ontketend](#). Roland Berger. Geraadpleegd op 5 april 2023.
9. Gebaseerd op: Roadmap 'Erkennen en waarderen' van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), zie [Room for everyone's talent in practice - Recognition & Rewards \(recognitionrewards.nl\)](#).
10. Zie bijvoorbeeld: [The 17 goals United Nations](#) en [SDGs WHO](#).
Waaronder 2 – voeding, 3 – goede gezondheid en welbevinden, 4 – kwaliteit in onderwijs, 5 – gendergelijkheid, 8 – zinvol werk en economische groei, 9 – (samenwerking met) industrie, innovatie en infrastructuur, 10 – gelijke kansen, 11 – duurzame samenleving, 12 – verantwoorde consumptie en productie, 16 – toonaangevende instituten en 17 – partnerschap.
11. Zie: <https://www.transparantieregister.nl/home>
12. Zie: https://www.nfu.nl/sites/default/files/2020-08/19.4511_Ten_principles_for_Socially_Responsible_Licensing_v19-12-2019.pdf
13. Deels gebaseerd op: [Guiding principles for knowledge valorisation - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

Colofon

De basis voor dit position paper is gelegd door een kernteam van betrokkenen binnen Amsterdam UMC:

Auteurs en redactie:

Noor van de Meulenhof
Frederique Bambach

Vormgeving en advies:

Luc Davids
Elzo Stijger
Peter ten Brink
Mitch Roedoe

Support en advies:

Frederique Bambach
Rafael Smit
Joris Heus
Guus van Dongen
Diane Schöller
Evelien de Boer
Aniek Büller

Inhoud en samenspraak met Amsterdam Valorisation Board:

Sebastiaan Mastenbroek
Tessa Roseboom
Richard Jaspers
Hanna Willems
Michiel Pegtel
Martine Chamuleau
Dionne Kringos
Martine de Bruijne
Geert Boink
Arthur Wilde
Rosalie Luiten
Conny van der Laken
Pieter van Bokhoven
Yolande Pijnenburg
Wouter de Jonge
Clara van Karnebeek
Christa Boer
Saskia Peerdeman

Eindredactie:

Arjen Brussaard

